

BULETIN INFORMATIV
AL CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR LOCALE
DIN MOLDOVA // E-NEWSLETTER | Martie Nr.10 (2025)

15 ANI

DE UNITATE ȘI SOLIDARITATE

Pentru o descentralizare și
autonomie locală reală,
colectivități locale dezvoltate și o
Moldova Europeană!

15 ANI CU CALM – PENTRU O AUTONOMIE LOCALĂ ȘI DESCENTRALIZARE REALĂ!

La 21 martie 2010 a avut loc ședința de constituire a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM). Un grup de primari au conștientizat că deși reprezintă localități și viziuni politice diferite, pot fi puternici dacă se vor uni în cadrul unei asociații neafiliate politic, care le va reprezenta interesele și care îi va susține în procesul de recunoaștere a rolului autonomiei locale, de consolidare a democrației locale, de creștere a veniturilor proprii în primărie și de dezvoltare a localităților noastre. La 15 ani distanță aflăm de la o parte dintre cei care au stat la temelia creării CALM cum a fost acea perioadă și în ce măsură năzuințele de atunci au devenit realitate. Protagonștii emisiunii „La Înălțime cu CALM” sunt: președinta CALM, primară de Selemet, Cimișlia, Tatiana Badan; președintele Asociației Comunelor din România (ACoR), primarul comunei Vulcana-Băi, Dâmbovița, Emil Drăghici; prim-vicepreședinta ACoR, primara comunei Cumpăna, Constanța, Mariana Gâju; vicepreședintele CALM, primarul municipiului Edineț, Constantin Cojocaru; vicepreședintele CALM, primarul orașului Ștefan Vodă, Vladislav Cociu; vicepreședintele CALM, primarul satului Colibași, Cahul, Ion Dolganiuc; vicepreședintele CALM, primarul satului Cârpești, Cantemir, Ion Bîzu; primarul comunei Ghindești, Florești, Gheorghe Falcă; primarul comunei Petreni, raionul Drochia, Valeriu Tizu; fosta primară a comunei Calfa, Anenii Noi, Ludmila Ceaglic și fostul primar al orașului Orhei, Ion Stratulat.

Emisiunea este realizată de Ana Moraru și [poate fi accesată aici >>>](#)

VIOREL FURDUI LA CEA DE-A 15-A ANIVERSARE A CALM: „CALM ESTE INSTITUȚIA CARE A DEMONSTRAT CĂ ȘI ÎN R. MOLDOVA OAMENI CU DIVERSE VIZIUNI SE POT UNI ÎN JURUL UNOR IDEI ȘI OBIECTIVE COMUNE”

La 21 martie 2010 a avut loc ședința de constituire a Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM). Asociația autorităților locale din R. Moldova avea ca obiectiv să reunească toate unitățile administrativ-teritoriale (indiferent de viziunile politice ale conducătorilor acestora) în jurul unor idei comune – conștientizarea de către factorii de decizie a rolului APL în dezvoltarea localităților și a statului, descentralizarea și consolidarea autonomiei locale, promovarea drepturilor și intereselor APL etc. Astăzi, la 15 ani distanță, aflăm de la directorul executiv al CALM Viorel Furdui, unul dintre făuritorii CALM-ului, ce i-a unit pe primari atunci, ce a ajutat CALM-ul să supraviețuiască diverselor intemperii care s-au abătut asupra asociației noastre pe parcursul acestui deceniu și jumătate și, poate cel mai important, în ce măsură CALM a reușit să schimbe percepții și viziuni învechite.

[Vezi mai mult >>>](#)

STAREA DEMOCRAȚIEI LOCALE, RĂZBOIUL DIN UCRAINA ȘI INGERINȚA FORȚELOR STRĂINE ÎN PROCESELE ELECTORALE – SUBIECTE ÎN ATENȚIA CONSILIULUI EUROPEI!

În perioada 25-27 martie, la Strasbourg a avut loc cea de-a 48-a sesiune a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European, un eveniment de referință ce a întrunit lideri locali și regionali din întreaga Europă.

Republica Moldova a fost reprezentată de către: Viorel Furdui, director executiv al CALM; Ion Ceban, președintele delegației R. Moldova la CALRCE, vicepreședinte al CALM, primarul municipiului Chișinău; Valentina Casian, vicepreședintă a delegației R. Moldova la CALRCE, vicepreședintă a CALM; primară a municipiului Strășeni; Marcel Bobeica, vicepreședinte al delegației R. Moldova la CALRCE, vicepreședinte CALM, primar al comunei Gangura, Ialoveni; Maria Galiț, vicepreședintă a delegației R. Moldova la CALRCE, vicepreședintă CALM; primară a comunei Sărata Veche; Alexandr Tarnavschi, vicepreședintele Adunării Populare a Găgăuziei.

Reuniunea a abordat o gamă largă de subiecte esențiale pentru autoritățile locale, inclusiv dezvoltarea regională și locală, promovarea democrației la nivel local și regional, monitorizarea alegerilor locale și regionale, dar și implementarea Cartei Europene a Autonomiei Locale.

[Vezi mai mult >>>](#)

VIOREL FURDUI: „CONSOLIDAREA ASOCIAȚIILOR AUTORITĂȚILOR LOCALE ESTE VITALĂ PENTRU A PROTEJA DEMOCRAȚIA ȘI A REZISTA INTERFERENȚELOR STRĂINE”

Discursul directorului executiv al CALM Viorel Furduliu la ce de-a 48-a sesiune a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (Strasbourg).

În aceste zile sărbătorim cu mândrie 15 ani de la crearea Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), unind toate autoritățile locale în cadrul unei singure asociații. Datorită CALM și sprijinului Congresului Autorităților Locale și Regionale al CoE, R. Moldova nu doar a protejat democrația locală, dar a făcut și progrese semnificative în acest domeniu.

În numele delegației noastre și al tuturor guvernelor noastre locale, mulțumesc echipei CALRCE, raportorilor, experților, colegilor și asociațiilor surori pentru sprijinul acordat. Unindu-ne eforturile ne-am asigurat că vocea comunităților locale din R. Moldova este mai puternică și este auzită la nivel național și internațional.

Acest eveniment ne reamintește, de asemenea, de rolul crucial al asociațiilor autorităților locale în promovarea unei democrații locale puternice, inclusiv în domenii complexe, precum combaterea interferenței străine în procesele electorale.

Moldova, având în vedere contextul geopolitic, se confruntă cu presiuni externe, în special din partea Rusiei, care exploatează vulnerabilitățile economice și dezinformarea pentru a influența alegerile. O provocare cheie rămâne cumpărarea de voturi, alimentată de sărăcie, care subminează integritatea democratică.

Credem că democrația locală puternică și asociațiile guvernelor locale trebuie să devină esențiale, în special în combaterea interferențelor străine în alegeri. Ele pot asigura transparența, educația civică și colaborarea cu societatea civilă pentru a contracara dezinformarea. Autoritățile locale joacă un rol crucial în abordarea acestei probleme prin dezvoltarea economică, advocacy electoral echitabil și reziliența comunității.

În concluzie, sprijinirea și consolidarea asociațiilor autorităților locale este vitală pentru a proteja democrația și a rezista interferențelor străine. În R. Moldova acest sprijin este crucial pentru asigurarea rezistenței democratice și a viitorului european a țării noastre.

Materialul video (în limba engleză) [poate fi accesat aici >>>](#)

Discursul primarei municipiului Strășeni, vicepreședintă a delegației R. Moldova la CALRCE, vicepreședintă a CALM, Valentina Casian, la ce de-a 48-a sesiune a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (Strasbourg).

Sunt Primară al municipiului Strășeni, Republica Moldova, în prezent la al patrulea mandat. Aș dori să abordez două aspecte importante:

Lacunele legislative din domeniul electoral reprezintă o provocare serioasă la adresa integrității proceselor democratice locale. Autorizarea candidaturii persoanelor care nu au domiciliul în localitatea pe care doresc să o reprezinte deschide ușa interferențelor externe în deciziile comunității. Experiența Republicii Moldova ilustrează clar impactul negativ al acestor lacune.

O altă problemă care necesită o atenție urgentă vizează suspendarea primarilor în timpul campaniilor electorale. Deși această practică are o bază legală, ea creează un vid de guvernare la nivel local, care subminează serios capacitatea administrației de a funcționa eficient. În această perioadă comunitățile devin mai vulnerabile la presiunile sau influențele externe, iar răspunsul rapid la provocările locale este îngreunat.

Pentru a garanta atât buna desfășurare a alegerilor, cât și continuitatea guvernării locale, este necesară modificarea legislației pentru a permite primarilor să își exercite funcțiile chiar și în timpul campaniei electorale, cu garanții clare pentru evitarea abuzurilor.

Este imperativă revizuirea cadrului legislativ, astfel încât acesta să asigure un echilibru între democrație, reprezentativitate autentică și buna funcționare a administrației publice locale, în beneficiul cetățenilor.

Propun ca aceste aspecte să fie incluse în raport.

Materialul video (cu traducere în limba engleză) [poate fi accesat aici >>>](#)

ALEXANDR TARNAVSCHI LA CONSILIUL EUROPEI: „DACĂ CORUPȚIA ELECTORALĂ NU ESTE PREVENITĂ, CONSECINȚELE PENTRU DEMOCRAȚIE AR PUTEA FI DEVASTATOARE”

Discursul vicepreședintelui Adunării Populare a UTA Găgăuzia Alexandr Tarnavschi la ce de-a 48-a sesiune a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (Strasbourg).

Problema corupției electorale este de maximă importanță pentru țara noastră. Cumpărarea de voturi reprezintă o amenințare serioasă pentru democrație atunci când la putere vin nu cei mai buni, dar cei cu cele mai mari resurse financiare.

Un exemplu elocvent a fost campania electorală din 2023 pentru alegerea Bașcanului Găgăuziei – o regiune autonomă a R. Moldova. La acea vreme, un candidat complet necunoscut a câștigat în mod surprinzător alegerile. O tendință similară a fost evidentă și la alegerile prezidențiale recente. În UTA Găgăuzia, o persoană care era practic necunoscută alegătorilor a ajuns pe locul doi și a primit 30% din voturi.

Aceste cazuri evidențiază o problemă gravă care afectează nu numai UTA Găgăuzia, ci și întreaga țară – mai ales în perspectiva alegerilor parlamentare viitoare din toamnă. Dacă corupția electorală nu este prevenită, consecințele pentru democrație ar putea fi devastatoare.

Materialul Video (cu traducere în limba engleză) [poate fi accesat aici >>>](#)

MARIA GALIȚ LA COE: „APĂRÂND DEMOCRAȚIA LOCALĂ ÎN R. MOLDOVA, APĂRĂM VALORILE DEMOCRATICE ALE ÎNTREGII EUROPE”

Discursul primarei comunei Sărata Veche, Fălești, Maria Galiț, vicepreședintă a delegației R. Moldova la CALRE, vicepreședintă a CALM, la ce de-a 48-a sesiune a Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (Strasbourg).

Astăzi doresc să atrag atenția asupra unei amenințări reale la adresa democrației locale din Republica Moldova: interferențele străine în alegerile noastre locale și regionale.

Alegerile locale ar trebui să reflecte voința autentică a cetățenilor, dar realitatea este că anumite regiuni, precum UTA Găgăuzia, Taraclia sau Bălți sunt vizate direct de influențe din afara țării – fie prin finanțarea ascunsă a candidaților, fie prin campanii de dezinformare și presiuni economice. Aceste acțiuni fragilizează instituțiile locale, divizează societatea și pun în pericol parcursul nostru european.

Este esențial să consolidăm capacitatea autorităților locale, să asigurăm transparența în finanțarea politică și să colaborăm mai strâns cu partenerii internaționali pentru a combate propaganda și manipularea.

Apărând democrația locală în R. Moldova, apărăm valorile democratice ale întregii Europe.

Materialul video (cu traducere în limba engleză) [poate fi accesat aici >>>](#)

INTERVIU ACORDAT DE DOMNUL MARCEL BOBEICA, PRIMARUL COMUNEI GĂNGURA, RAIONUL IALOVENI, VICEPREȘEDINTE CALM, ÎN CADRUL CELEI DE-A 48-A SESIUNI A CONGRESULUI AUTORITĂȚILOR REGIONALE ȘI LOCALE AL CONSILIULUI EUROPEAN, STRASBOURG, FRANȚA, 2025.

[Materialul Video poate fi accesat aici >>>](#)

CALM TRAGE UN SEMNAL DE ALARMĂ ÎN PRIVINȚA CAZULUI PRIMARULUI MUNICIPIULUI BĂLȚI! ÎNCĂ O SCHEMĂ DE ÎNLĂTURARE DIN FUNCȚIE A PRIMARILOR INCOMOZI ȘI ÎNCĂ UN CAZ SUSPECT DE ATENTAT ASUPRA DEMOCRAȚIEI LOCALE, ÎN VIZORUL CONSILIULUI EUROPEI!

Încă o schemă de înlăturare din funcție a primarilor incomozi și încă un caz suspect de atentat asupra democrației locale în vizorul Consiliului Europei! Congresul Autorităților Locale din Moldova, în contextul inițierii procesului de monitorizare a situației democrației locale din R. Moldova, își exprimă regretul și îngrijorarea privind situația primarului municipiului Bălți, DI Alexandr Petkov, în rezultatul acțiunilor disproporționale ale unor autorități ale statului și persoane cu funcții de răspundere, care conțin semne de abuz și presiune. Astfel, se creează un precedent în care un primar de municipiu (de fapt, orice primar), al doilea ca mărime și importanță al țării, ales prin vot democratic de zeci de mii de oameni, locuitori ai municipiului, prin astfel de acțiuni poate fi înlăturat din funcție așa, ușor, printr-o simplă „inițiativă” a unui inspector agent constatator, pentru banala situație de (ne)emitere a unui act permisiv de către APL care, de altfel, conform Codului Urbanismului și Construcțiilor, intrat în vigoare la 30.01.2025, nici nu mai ține cont de competența primarului, ci a unei entități statale.

[Vezi mai mult >>>](#)

CHIȘINĂUL – PARTE A DIALOGULUI EUROPEAN PENTRU ORAȘE INCLUZIVE ȘI REZILIENTE

Primarul general al municipiului Chișinău, domnul Ion Ceban, a participat la data de 27 martie 2025, la Summitul Social al Orașelor, organizat de rețeaua Eurocities în incinta Parlamentului European de la Bruxelles. Evenimentul marchează 6 ani de la lansarea campaniei „Inclusive Cities for All”, inițiativă ce reunește 61 de orașe din 23 de țări europene, având ca scop transformarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale în politici locale concrete cu un impact real asupra vieții a peste 100 de milioane de cetățeni.

În cadrul sesiunii intitulată „Provocarea de a construi o Europă incluzivă, sigură și competitivă”, domnul Ceban a subliniat importanța investițiilor în educație, sănătate, locuințe și servicii sociale ca fundament al prosperității, inovației și stabilității. Primarul a evidențiat că orașele trebuie sprijinite cu resurse și autonomie pentru a face față provocărilor actuale și pentru a asigura un viitor mai bun cetățenilor.

Chișinăul, care a devenit membru cu drepturi depline al Eurocities în 2024, joacă un rol activ în această rețea urbană importantă. Aderarea la Eurocities oferă municipiului acces la bune practici, parteneriate strategice și vizibilitate pe scena europeană, într-un moment în care orașul își afirmă parcursul european prin politici locale moderne și incluzive.

[Vezi mai mult >>>](#)

PREMIERUL DORIN RECEAN A DAT ASIGURĂRI CĂ O BUNĂ PARTE DIN SUPORTUL UE DE 1.9 MILIARDE DE EURO VOR FI DIRECȚIONATE CĂTRE DEZVOLTAREA LOCALITĂȚILOR!

Directorul executiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), Viorel Furdui, a abordat în cadrul ședinței Guvernului din 13 martie două subiecte de interes pentru autoritățile publice locale.

În primul rând, Viorel Furdui a vorbit despre necesitatea ca o parte din suportul Uniunii Europene să ajungă în localitățile R. Moldova.

Un alt subiect a vizat inițiativa legislativă ce prevede instituirea funcției de viceprimar în localitățile care se vor amalgama și vor avea o populație începând cu 2700 de locuitori. Directorul executiv al CALM a solicitat ca această prevedere să fie valabilă pentru toate localitățile.

Premierul a specificat că este necesar de a soluționa problema privind finanțarea viceprimarilor pe care APL are dreptul să-i instituie.

În ceea ce privește direcționarea către localități a unei părți semnificative din suportul de 1.9 miliarde de euro, prim-ministrul a declarat că este nevoie de organizarea ședinței Comisiei Paritare. „Guvernul a negociat Planul de Creștere Economică, acești 1.9 miliarde de euro și o bună parte vor merge spre administrația publică locală. Trebuie să decidem împreună cum se alocă și cum vor fi gestionați acești bani.”

[Vezi mai mult >>>](#)

STRATEGIA DE REFORMĂ A ADMINISTRAȚIEI PUBLICE – UNDE SUNT ACȚIUNILE PE REFORMA APL?

La Guvern a avut loc ședința Secretariatului de implementare a Strategiei de reformă a administrației publice (SRAP). Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a fost reprezentat de vicepreședintele CALM, primarul comunei Gangura, Ialoveni, Marcel Bobeica și vicepreședintele CALM, primarul satului Sireți, Strășeni, Leonid Boaghi.

În cadrul evenimentului din 18 martie s-a discutat despre rezultatele dar și restanțele înregistrare în procesul de implementare a SRAP, fiind scoase în evidență acțiunile ce urmează a fi întreprinse în perioada următoare.

Reprezentanții CALM au atras atenția la faptul că reforma APL este parte a reformei administrației publice și nu există un plan de acțiuni stabilit în vederea realizării acesteia. „Credem că este necesar ca în raportul de monitorizare să fie, cel puțin, făcut trimitere la raportul Cancelariei de Stat privind amalgamarea voluntară, progresele înregistrate în activitatea asociațiilor de dezvoltare intercomunitară etc”, a declarat vicepreședintele CALM Marcel Bobeica.

Alte subiecte scoase în evidență au vizat impedimentele în procesul de realizare a reformelor la nivel local, printre acestea fiind descentralizarea financiară, autonomia funcției publice, delimitarea terenurilor proprietate publică, necesitatea garantării de către stat a contribuției APL la proiectele cu finanțare externă etc.

[Vezi mai mult >>>](#)

ADOPTAREA NOULUI SISTEM DE SALARIZARE ÎN SECTORUL BUGETAR – SUBIECT ÎN ATENȚIA CALM ȘI A MINISTERULUI FINANȚELOR!

Ministerul Finanțelor a inițiat un proces de evaluare sistemică a funcțiilor în sectorul bugetar. Aceasta este una dintre obligațiile Ministerului Finanțelor care urmează a fi realizată o dată la cinci ani. Ultima evaluare a acestor funcții a avut loc în anul 2017 iar la sfârșitul anului 2018 a fost aprobată Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Prevederea privind evaluarea funcțiilor se conține în Legea nr. 270 din 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Totodată, această acțiune este parte a planului privind reforma administrației publice, inclusiv este unul dintre obiectivele Republicii Moldova în procesul de aderare la UE.

Potrivit expertei CALM Cătălina Scorțescu, acest exercițiu are ca obiectiv remunerarea adecvată a angajaților din sectorul bugetar, care să reflecte echitatea și să stimuleze performanța în sectorul bugetar. „Urmează să fie elaborat și un plan de acțiuni pentru implementarea reformei salariale în perioada 2026-2030, să fie re poziționate funcțiile în grila de salarizare și îmbunătățită salarizarea în sectorul public. Aceste acțiuni urmează a fi realizate în rezultatul reevaluării funcțiilor din administrația publică, în baza unui eșantion reprezentativ. Reevaluarea funcțiilor este o primă etapă a acestui proces de reformă.”

[Vezi mai mult >>>](#)

VIP MAGAZIN ȘI-A DESEMNAS CÂȘTIGĂTORII: NINA CERETEU – OMUL ANULUI 2024 – ÎN ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ!

Doamna Nina Cereteu, primara orașului Drochia, distinsă recent la prestigiosul concurs național, lansat de Revista oamenilor celebri VIP Magazin, cu Titlul Omul Anului - 2024, în administrația publică locală.

Timp de 10 ani exercită cu dedicație și profesionalism onorabila funcție de edil al orașului Drochia, câștigând respectul și aprecierea cetățenilor, făcând lucruri frumoase în beneficiul comunității.

[Vezi mai mult >>>](#)

VALENTINA CARASTAN DESEMZNATĂ CU TROFEUL “OMUL ANULUI 2024” LA CATEGORIA ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Valentina Carastan, primara satului Slobozia Mare, din raionul Cahul, a adus acasă un important simbol al recunoașterii muncii și dedicării în slujba comunității.

În cadrul galei “Omul Anului 2024”, organizată de revista VIP Magazin, primara a fost distinsă cu trofeul la categoria Administrație Publică Locală, pentru contribuția sa la dezvoltarea turistică a localității.

„Cu emoție și încredere am adus Trofeul *Omul Anului 2024* la Slobozia Mare, acasă, la loc de cinste, pentru dezvoltarea turistică a localității”, a declarat aceasta într-o postare publicată pe rețelele de socializare.

[Vezi mai mult >>>](#)

PENTRU TOATE FEMEILE ȘI FETELE: MARIA GALIȚ DESPRE 18 ANI DE LEADERSHIP LOCAL ȘI SCHIMBARE LA SĂRATA VECHE

Maria Galiț este un nume cunoscut în satul Sarata Veche, unde a avut un impact semnificativ pe parcursul celor 18 ani de activitate ca primară. Deși inițial profesoară de fizică și matematică, cu o diplomă obținută în cadrul Facultății de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Moldova, ea a decis să își urmeze vocația în administrația publică locală. A început să lucreze la primărie la vârsta de 25 de ani, iar la 29 de ani am fost aleasă pentru primul mandat de primară.

[Vezi mai mult >>>](#)

CALM A SEMNAT UN MEMORANDUM DE COLABORARE CU COALIȚIA „VOCEA ROMILOR – CVR”

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a semnat la 13 martie un Memorandum de colaborare cu Coaliția „Vocea Romilor – CVR”. La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, dar și ai Agenției Relații Interetnice.

„Ne propunem să identificăm formule de incluziune a minorităților, iar Acordul asta și prevede, consolidarea eforturilor pentru ca romii să devină parte componentă a procesului comunitar”, a menționat vicepreședintele CALM, primarul municipiului Edineț, Constantin Cojocaru.

[Vezi mai mult >>>](#)

**APEL DE FINANȚARE A PROIECTELOR ÎN CADRUL PROGRAMULUI DIASPORA ACASĂ REUȘEȘTE
„DAR 1+3”, EDIȚIA 2025**

Biroul relații cu diaspora, din cadrul Cancelariei de Stat lansează apelul de finanțare a proiectelor în cadrul Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”, ediția 2025.

La Program, sunt invitate să aplice autoritățile publice locale de nivelul I în comun cu asociațiile/membrii diasporei, asociațiile de băștinași, grupuri de inițiativă ale cetățenilor stabiliți în străinătate sau reveniți, partenerii de dezvoltare/donatorii, pentru a beneficia de susținere financiară nerambursabilă în cadrul Programului „DAR 1+3”.

Apelul pentru depunerea dosarelor este deschis începând cu data de **11 martie 2025** până la data de **13 aprilie 2025, ora 23:59**. Dosarele depuse vor respecta cerințele prevăzute în [Ghidul de aplicare și implementare al Programului Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”](#).

Programul Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” urmărește următoarele obiective specifice:
stimularea dezvoltării localităților rurale și urbane din Republica Moldova prin atragerea capitalului uman și financiar din diasporă;
păstrarea conexiunii dintre cetățenii plecați și localitățile de origine prin realizarea programelor și proiectelor de dezvoltare locală;
sporirea gradului de implicare a diasporei în dezvoltarea socio-economică la nivel local;
promovarea transferului de cunoștințe și bune practici din diaspora către comunitățile locale prin inițiative de mentorat, traininguri și parteneriate pentru dezvoltare.

[Vezi mai mult >>>](#)

LOCALITATEA IȘNOVĂȚ BENEFICIAZĂ DE PROIECTE MAJORE DE INFRASTRUCTURĂ ȘI MODERNIZARE

În cadrul Programului „Satul European”, ediția I, a fost realizat proiectul „Construcția stației de pompare și extinderea rețelelor de canalizare în satul Ișnovăț”, care a prevăzut construirea unui kilometru de rețea de canalizare nouă și instalarea unei stații de pompare a apelor uzate.

Astfel, peste 70 de gospodării, cu o populație de peste 200 de locuitori, inclusiv casa de cultură, beneficiază acum de acces la rețeaua de canalizare. Proiectul a fost finanțat de Guvernul Republicii Moldova, cu o sumă de aproximativ 1,6 milioane de lei, alocați din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL).

„Extinderea rețelelor de canalizare a adus îmbunătățiri semnificative și în viața locuitorilor din partea fostului Complex de Tutun, care în prezent au acces la rețeaua nouă. Înainte, aceștia foloseau haznale improvizate, care nu doar că implicau costuri mari de întreținere, dar aduceau și prejudicii mediului înconjurător. Acum, majoritatea gospodăriilor dispun de băi proprii și blocuri sanitare, dotate cu mașini de spălat. În total, peste 90% din locuitorii satului beneficiază de condiții de sanitație de calitate”, a declarat primarul localității, Petru Țarigradean.

[Vezi mai mult >>>](#)

CENTRUL EDUCAȚIONAL-CULTURAL DIN ORAȘUL STĂUCENI – INAUGURAT!

Centrul Educațional-Cultural din orașul Stăuceni, construit prin Programul Național „Satul European”, ediția II, a fost inaugurat astăzi în prezența viceprim-ministrului Vladimir Bolea, a autorităților locale și a reprezentanților comunității.

Potrivit MIDR, centrul a fost construit pe locul fostei cantine a orașului, clădire abandonată de mai bine de 15 ani și aflată într-o stare avansată de degradare. Fostul edificiu a fost transformat într-un spațiu modern și funcțional care aduce beneficii directe pentru aproximativ 5000 de copii, elevi și tineri, dar și pentru întreaga comunitate.

După reparația capitală, clădirea are un nou acoperiș, fațada termoizolată și reparații interioare ce asigură confort și siguranță pentru activitățile educaționale, culturale și sociale din localitate. Acesta găzduiește acum o casă de cultură, o sală de ședințe, un centru de tineret și un muzeu al localității. De asemenea, oferă spațiu pentru școala muzicală, sectorul de poliție și biblioteca orășenească, instituții care, până acum, nu aveau un sediu corespunzător.

[Vezi mai mult >>>](#)

CĂMIN CULTURAL MODERN ÎN SATUL COVURLUI, RAIONUL LEOVA

Proiectul „Construcția Clubului pentru locuitorii satului Covurlui” a fost implementat prin Programul „Satul European”, ediția I, și a prevăzut construirea unui edificiu cultural de la zero.

Noul Centru cultural, destinat activităților comunitare, găzduiește acum activitățile a trei instituții comunitare, precum biblioteca, gimnaziul și grădinița de copii. Pentru realizarea proiectului, Guvernul Republicii Moldova a alocat 4,056 milioane de lei, prin intermediul Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (FNDRL).

Potrivit primarului Ion Neghină, proiectele de dezvoltare locală implementate în satul Covurlui au adus schimbări semnificative în viața locuitorilor:

„Satul nostru nu a avut un cămin cultural din 2005, când clădirea vechii instituții a fost mistuită de un incendiu. De atunci, locuitorii mergeau la diverse manifestări culturale în satele vecine, pentru a se bucura de evenimentele culturale și a se conecta cu valorile tradiționale ale frumosului. Din cauza lipsei de finanțare, administrația locală nu a reușit să construiască un nou cămin cultural, dar datorită Programului „Satul European”, am putut în sfârșit să realizăm acest proiect mult așteptat de comunitate.

[Vezi mai mult >>>](#)

PATRU PROIECTE DE RENOVARE ȘI MODERNIZARE A INFRASTRUCTURII, IMPLEMENTATE ÎN COMUNA HÎRTOFUL MARE, RAIONUL CRIULENI

În prezent, în localitatea Hîrtopul Mare, prin Programul „Satul European”, ediția a II-a, sunt în derulare lucrări ample de renovare a Grădiniței „Andrieș” și a Casei de Cultură. Totodată, în plin proces de implementare se află și un proiect privind elaborarea Planului Urbanistic General. Anterior, comuna a beneficiat și de alte două proiecte importante prin acest program.

Proiectul „Renovarea clădirilor publice: Grădinița „Andrieș” și Casa de Cultură din comuna Hîrtopul Mare”, realizat în cadrul ediției a II-a a Programului „Satul European” prevede reabilitarea capitală a ambelor clădiri. Căminul Cultural, o clădire cu o istorie de peste șase decenii și care nu a beneficiat până acum de lucrări capitale de renovare, va fi supus unor intervenții majore, precum termoizolarea tavanului și pereților, precum și înlocuirea acoperișului. În paralel, Grădinița va beneficia de termoizolarea pereților și a tavanului, precum și de înlocuirea ușilor și a geamurilor. Lucrările de reconstrucție au început în luna decembrie și, conform contractului, urmează să fie finalizate în luna iulie, afirmă primarul comunei, Eugenia Anghelici.

[Vezi mai mult >>>](#)

RAIONUL SÂNGEREI S-A ALINIAT PRINTRE PRIMELE ENTITĂȚI DIN ȚARĂ LA NOILE PREVEDERI DIN CODUL URBANISMULUI ȘI CONSTRUCȚIILOR

Autoritățile publice din raionul Sîngerei se aliniază noilor prevederi din Codul urbanismului și construcțiilor, intrat în vigoare pe 30 ianuarie 2025. Consiliul raional Sîngerei și alte cinci primării se numără printre primele din țară care s-au înregistrat pe platforma Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP), transmite MOLDPRES.

Prin implementarea acestei măsuri, autoritățile urmăresc să simplifice procedurile administrative și să crească transparența și eficiența procesului de autorizare a lucrărilor de construcție.

Despre aceasta, dar și alte măsuri de sprijin în contextul tranziției autorităților locale către noul cadru normativ, a vorbit secretarul de stat în domeniul urbanismului, construcțiilor și locuințelor, Veaceslav Șipitca, în cadrul unei sesiuni de lucru cu primarii, arhitecții și specialiștii din cadrul APL de nivelul I și II din raionul Sîngerei.

[Vezi mai mult >>>](#)

ȘCOALA DE ARTE DIN CRICOVA VA BENEFICIA DE SĂLI MODERNE. PRIMAR: VOM CREA UN MEDIU PROPICE PENTRU EDUCAȚIE ȘI ACTIVITĂȚI CULTURALE

Cei 550 de elevi ai Școlii de Arte din orașul Cricova, municipiul Chișinău, vor beneficia în curând de săli moderne, complet dotate și adaptate nevoilor educaționale. În prezent, sunt în plină desfășurare lucrările de reparație capitală a încăperilor acestei instituții de învățământ.

Potrivit ONDRL, proiectul „Repararea capitală și replanificarea încăperilor interioare ale clădirii Școlii de Arte din orașul Cricova” este realizat prin intermediul Programului Național „Satul”, ediția II. Acesta prevede renovarea completă a sălilor de la etajele 1 și 2, cu o suprafață totală de 1000 de metri pătrați. Printre lucrările incluse se numără restaurarea și consolidarea structurii clădirii, cu lucrări de finisaj și amenajări interioare, instalarea unor sisteme electrice și de încălzire moderne, montarea unui sistem de ventilație, în vederea asigurării unui mediu confortabil și sigur atât pentru elevi, cât și pentru personalul școlii.

De asemenea, în cadrul proiectului, toate încăperile vor fi dotate cu echipamente educaționale și culturale moderne, mobilier nou, adecvat activităților didactice și artistice, precum și cu instrumente muzicale necesare. Proiectul urmează să fie finalizat în luna august.

[Vezi mai mult >>>](#)

SISTEMUL DE ENERGIE ELECTRICĂ AL GIMNAZIULUI CEADÎR – MODERNIZAT

În satul Ceadâr, raionul Leova, a fost modernizat sistemul de energie electrică al Gimnaziului Ceadâr, prin Programul Național „Satul European Expres”. 31 de panouri fotovoltaice au fost instalate pe acoperișul instituției, care reduc cu 50% costurile la energie electrică și asigură un proces de studii mai confortabil pentru 210 elevi și 45 de angajați.

În localitate a fost realizat și un proiect prin Programul Național „Satul European” ediția I, care asigură accesul a peste 200 de gospodării, gimnaziul și grădinița din sat la sistemul centralizat de sanitație. După construirea unei stații de epurare a apelor uzate, condițiile de viață și de sănătate ale localnicilor sunt îmbunătățite semnificativ.

[Vezi mai mult >>>](#)